

สรุปกิจกรรมที่ผ่านมา

1. การบรรยาย เรื่อง การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยได้เตรียมพร้อมในการจัดระบบองค์ความรู้ภายใน และเสริมสร้างความเข้าใจในแนวทางและวิธีการจัดการองค์ความรู้ภายในมหาวิทยาลัย โดยผู้จัดการศูนย์พัฒนาความรู้เครือข่ายนิเทศไทย คุณสุรสิทธิ์ ตันธนาศิริกุล เมื่อวันอังคารที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2549 เวลา 13.30 น. ณ ห้อง 301 อาคาร D1

2. โครงการพัฒนาอาจารย์

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจัดโครงการพัฒนาอาจารย์ ประจำปีการศึกษา 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การสร้างแบบทดสอบ หลักการวัดและประเมินผลการสอบ โดยเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช เป็นวิทยากร ในระหว่างวันที่ 15-17 พฤษภาคม 2549

3. โครงการอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายใน

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดโครงการอบรมผู้ประเมินคุณภาพภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายในหน่วยงาน โดยได้ดำเนินการระหว่างวันที่ 18-19 พฤษภาคม 2549

การให้บริการวิชาการ : การศึกษาดูงานด้านการประกันคุณภาพ

การศึกษา

ส่วนประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้ให้บริการวิชาการในด้านข้อมูลข่าวสารและระบบกลไกการพัฒนาการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยแก่สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงที่ผ่านมา มีหน่วยงานและสถาบันที่สนใจเข้าศึกษาดูงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

วันที่เข้าศึกษาดูงาน	หน่วยงาน/สถาบันที่เข้าศึกษาดูงาน
3 มีนาคม 2549	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
30 มีนาคม 2549	มหาวิทยาลัยบูรพา
4 เมษายน 2549	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ที่ปรึกษา	: รองศาสตราจารย์กัลณกา สาธิตธาดา
บรรณาธิการ	: นายชัยพงศ์ แก้วกล้า
กองบรรณาธิการ	: นางศิริขวัญ ปัญสมคิด
	: นางเกษมศรี คงมีลาภ
	: นางสาวสุวิรัตน์ ฟองอินทร์
	: นายตฤพล วงศ์ไชย

ส่วนประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

333 หมู่ 1 ต.ท่าสุต อ.เมือง จ.เชียงราย 57100 โทรศัพท์ 0-5391-6378
โทรสาร 0-5391-6409 E-mail : qamflu@mfu.ac.th

ส่วนประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Quality Assurance and Curriculum Development Division Mae Fah Luang University

ฉบับประจำเดือน มิถุนายน 2549

QAMFUL Newsletter

จดหมายข่าวฉบับนี้เป็นที่เผยแพร่ข่าวสารการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยจัดขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัยรวมทั้งสรรหาเรื่องราวต่างๆ ด้านคุณภาพมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันหากหน่วยงานใดมีข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถสอบถามผ่านส่วนประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรได้ที่ ห้อง 201 อาคารบริการวิชาการหรือทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยในส่วนงานประกันคุณภาพการศึกษา (<http://reg.mfu.ac.th/qamflu/thai/index.asp>)

กิจกรรมในเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา

● วันที่ 15 - 17 พฤษภาคม 2549 โครงการพัฒนาอาจารย์ทั้งนี้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบอาจารย์ที่ปรึกษาการสร้างแบบทดสอบและหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา จึงจัดโครงการพัฒนาบุคลากรขึ้นเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมยุทธศาสตร์ในการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

● วันที่ 18 - 19 พฤษภาคม 2549 จัดการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินภายใน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการฝึกทักษะของบุคลากรภายในให้มีความเข้าใจในการทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษารวมทั้งเพื่อรับทราบแนวปฏิบัติในการเป็นผู้ประเมินคุณภาพ ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรมในครั้งนี้เป็นบุคลากรที่รับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพภายในหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย วิทยากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

- 1.รองศาสตราจารย์บุญรักษา สุนทรธรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 2.คุณฟองจันทร์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 3.คุณจุลลดา ชาวสะอาด คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณไม่จำเป็นต้องทำสิ่งนี้ก็ได้ การอยู่รอดไม่ใช่เรื่องที่ต้องบังคับจิตใจกัน

- W. Edwards Demming

Benchmarking แปลตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า การเทียบสมรรถนะ หรือ การเทียบเคียงสมรรถนะ และมีการศัพท์มาจากสำนวนทางธรณีวิทยา ในเรื่องการสำรวจพื้นที่ที่เทียบเคียงกับเครื่องหมายที่ทาบหน้าอาคาร หิน หรือ ผืน และใช้เป็นจุดอ้างอิงในการวัดตำแหน่ง หรือ ความสูงของการสำรวจภูมิประเทศ

ในการบริหารงานธุรกิจสมัยใหม่พิจารณาการเทียบเคียงสมรรถนะว่าเป็นกระบวนการเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติที่มากกว่าการค้นหาคะบวนการในการพัฒนาโดยการเปรียบเทียบเฉพาะสถิติหรือมาตรฐานที่กำหนด การเทียบเคียงเป็นการค้นหาตนเอง ค้นหาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดจากหน่วยงานอื่นที่กระบวนการคล้ายกัน และนำวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของหน่วยงานอื่นมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเอง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลและการเทียบเคียงสมรรถนะจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องไม่มีสิ้นสุด

ในการเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmark) จะมีตัวบ่งชี้ ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพ (Key Performance Indicator) เช่น การจัดอันดับความสามารถของการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่จัดโดย IMD (IMD, 2004) ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 4 กลุ่มด้วยกัน คือ ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) ประสิทธิภาพของธุรกิจ (Business Efficiency) สาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure) ซึ่งจากข้อมูลปี 2004 ประสิทธิภาพของภาครัฐในการแข่งขันของประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 20 (จาก 60 ประเทศ) ในปี พ.ศ. 2547 ตกจากปีที่แล้วสองระดับ (IMD, 2004) ในทางธุรกิจอาจจะเปรียบเทียบความเร็วในการให้บริการลูกค้า เช่น ธนาคาร A กำหนดเวลาในการให้บริการลูกค้ารับจากเวลาที่ลูกค้าได้รับบัตรคิวไม่เกิน 30 นาที ในขณะที่อีกธนาคารหนึ่ง (B) กำหนดเวลาในการให้บริการลูกค้ารับจากเวลาที่ลูกค้าได้รับบัตรคิวไม่เกิน 20 นาที แสดงว่า ธนาคาร B ให้บริการที่ดีกว่า เป็นต้น

ในการจัดการศึกษาจะแตกต่างจากระบบธุรกิจด้วยยังไม่มีแรงกดดันโดยตรงจากคู่แข่งอันอย่างไรก็ตามปัจจัยต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะการเปิดเสรีทางการค้า (FTA) และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และทำให้โลกใบนี้เล็กลงทำให้สถาบันการศึกษาต้องเตรียมพร้อมเพิ่มมากขึ้นการเทียบเคียงสมรรถนะจึงเป็นกระบวนการในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งนี้ สถาบันการศึกษาควรเลือกจะเปรียบเทียบสมรรถนะกับสถาบันการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ในแนวเดียวกันโดยดัชนีวัดอาจเป็น บัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ หรือจำนวนผลงานวิจัยอย่างไรก็ตามดัชนีหรือตัวชี้ที่แสดงถึงผลลัพธ์เป็นเพียงตัวเลขเท่านั้นสิ่งที่ได้จากการเทียบเคียงสมรรถนะคือ การเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่ดีจากฝ่ายหนึ่งเพื่อนำผลการเรียนรู้ มาปรับปรุงองค์การการเทียบเคียงเพื่อค้นหาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดนั้น ต้องการทั้งงบประมาณในการศึกษาเทียบเคียงและที่สำคัญคือการเปิดใจกว้าง และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเทียบสมรรถนะ (Benchmarking) มีความคิดสร้างสรรค์การเทียบเคียงสมรรถนะจะไปถึงระดับใดขึ้นอยู่กับความต้องการของสถาบันว่าจะต้องปรับปรุงไปถึงระดับใด เช่น เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในระดับ 1 ใน 5 ของสถาบันการศึกษาที่ดีที่สุดในประเทศไทย หรือต้องการให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในระดับไม่เกิน 200 ของสถาบันการศึกษาทั่วโลก เป็นต้น >

ข้อมูลจาก : (www.qa.ku.ac.th)

ระเบียบวิธีในการเทียบเคียงมีผู้นำเสนอหลายรูปแบบ และสามารถสรุปได้เป็น 4 ขั้นตอนตามวงจรของ Deming คือ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ดังนี้

1. ระยะวางแผนการศึกษา (Planning the Study) เป็นขั้นตอนในการเลือกกระบวนการที่จะศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ ดัชนีหรือตัวบ่งชี้ที่ต้องการเทียบเคียงกำหนดวิธีในการวัดหรือจะเทียบเคียงอะไร เทียบเคียงกับใคร
2. ระยะรวบรวมข้อมูล (Collecting Process Data) ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิขององค์กร และขององค์กรอื่นที่ต้องการศึกษาในกรณีที่ยังไม่มีข้อมูลขององค์กรอื่น ๆ สถาบันอาจตั้งมาตรฐานขององค์กรและทำการเทียบเคียงกับมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้ในกระบวนการรวบรวมข้อมูลควรประกอบด้วยข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และข้อมูลในการเทียบเคียงควรประกอบด้วยข้อมูลทั้งมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ
3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ค้นหาสิ่งที่ต้องการพัฒนา หากจุดอ่อนที่ต้องพัฒนาหรือค้นหามาตรฐานเพื่อการเทียบเคียง
4. การประยุกต์ผลการค้นพบกับหน่วยงาน (Adapting, Improving & Implementing Findings) อย่างไรก็ตาม เมื่อมาถึงขั้นของการประยุกต์หรือนำผลไปปรับปรุงไม่ใช่จุดสิ้นสุดของการเทียบเคียง

ในทางปฏิบัติจำนวนขั้นตอนในการเทียบเคียงอาจมีแตกต่างกันบ้าง เช่น ในระยะวางแผนอาจมีการแยกเป็นขั้นตอนย่อยๆ เช่น กำหนดปัญหา กำหนดความต้องการเทียบเคียงอะไร เทียบเคียงอย่างไร และเทียบเคียงกับใคร.

การกำหนดค่าน้ำหนัก ของตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มาตรฐาน	จำนวนตัวบ่งชี้	ค่าน้ำหนักตามเกณฑ์	ค่าน้ำหนักของม. แม่ฟ้าหลวง
1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต	6+2*	อย่างน้อย 20	35
2. มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	4+2*	อย่างน้อย 20	25
3. มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ	3+3*	อย่างน้อย 20	25
4. มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	2+2*	อย่างน้อย 10	15
รวมมาตรฐาน 1 - 4	15+9*	100	100
5. มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	6	20	20
6. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	8	20	20
7. มาตรฐานด้านการประกันคุณภาพ	2	20	20
รวมมาตรฐาน 5 - 7	16	60	60
รวมมาตรฐาน 1-7	31+9*	160	160

หมายเหตุ : * ตัวบ่งชี้เฉพาะกลุ่ม

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามจุดเน้นการปฏิบัติพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพองค์การมหาชน

การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพเป็นสิ่งที่ต้องการ และสอดคล้องกับตลาดแรงงานและการขยายตัวทางเศรษฐกิจรวมทั้งสามารถบรรลุพันธกิจอื่นของสถาบันอุดมศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ประวัติ การพัฒนา และเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย สถานที่ตั้งและชุมชนที่เกี่ยวข้องการสนับสนุนจากภาคเอกชนและรัฐบาล ลักษณะของมหาวิทยาลัยทั่วโลก จึงมีความหลากหลายเป็นวิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอุดมศึกษาสามารถวางแผนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนสถาบันได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจของประเทศและบริบทการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของประชาคมโลก จากผลการศึกษาของ มนัส สุวรรณ (ทบทวนมหาวิทยาลัย) ได้เสนอให้พิจารณาการจัดแบ่งระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการวิจัย (Research University) สถาบันอุดมศึกษากลุ่มนี้ ควรจัดให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติที่รัฐต้องสนับสนุนเป็นพิเศษโดยมีพันธกิจในการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอกและปริญญาโทรวมทั้งปริญญาตรีในสาขาวิชาที่ขาดแคลนแล้วยังต้องมุ่งเน้นการค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่สำหรับการพัฒนาประเทศ
- 2) สถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอน (Teacher University) สถาบันอุดมศึกษากลุ่มนี้ควรจัดให้เป็นมหาวิทยาลัยภูมิภาค ซึ่งรัฐต้องเปิดโอกาสให้เอกชนสามารถดำเนินงานตามพันธกิจที่สำคัญคือ การสอนในระดับปริญญาโท และปริญญาตรีในสาขาวิชาที่ตลาดและสังคมมีความต้องการรวมถึงการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม สถาบันอุดมศึกษา
- 3) วิทยาลัยชุมชน (Community College) สถาบันอุดมศึกษากลุ่มนี้เป็นสถาบันที่เปิดโอกาสทางการศึกษาอย่างกว้างขวางแก่ประชาชน ทั้งนี้มุ่งเน้นการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เพื่อเป็นการสร้างบุคลากรให้กับชุมชนท้องถิ่น